

แนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพยาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา

Guidelines for the Treatment and Rehabilitation of Substance abuse Students in Nakhon Ratchasima Province

นิชัญญา ศรีเนตร์

Nichanya Srinet

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา

Nakhon Ratchasima Public Health Provincial office

เบอร์โทรศัพท์ : 09-6193-2261; E-mail : nichanya@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การเสพยาเสพติด ศึกษาความรู้ ความพึงพอใจ และความ ต้องการที่มีต่อ โครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหา ยาเสพติด และสร้างแนวทางการบำบัดและฟื้นฟู นักเรียนที่เสพยาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบ ติดตามดูแลหลังการบำบัดและฟื้นฟู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) นักเรียนที่เสพยาเสพติด จำนวน 60 คน (2) ผู้ปกครองของนักเรียนที่เสพยาเสพติด จำนวน 8 คน (3) คณะครูในโรงเรียนที่นักเรียนเสพยาเสพติด จำนวน 3 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณเป็น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการ จัดหมวดหมู่ข้อมูล

ผลการวิจัย พบว่า (1) นักเรียนมีสารเสพติด ในปีสภาวะ จำนวน 60 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยนักเรียนต้องการให้จัดค่ายอบรมให้ความรู้แก่นักเรียน ที่เสพยาเสพติด จึงได้จัดทำโครงการค่าย แกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 (2) ก่อนเข้า

โครงการนักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับสารเสพติดอยู่ใน ระดับปานกลาง แต่หลังจากเข้าร่วมโครงการมีความ รู้อยู่ในระดับมากที่สุด (3) ส่วนใหญ่มีความ พึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในโครงการระดับมาก ในทุกประเด็น เช่น พึงพอใจต่อกิจกรรมใน โครงการ และมีความต้องการอยู่ที่ระดับมากที่สุด ในทุกประเด็น เช่น กิจกรรมในโครงการสามารถ เพิ่มความสนุกสนานได้อีก (4) แนวทางการบำบัด และฟื้นฟูนักเรียนที่เสพยาเสพติดในจังหวัด นครราชสีมา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ (1) นักเรียน ต้องเปิดใจยอมรับ ให้ความ ร่วมมือในการบำบัดและฟื้นฟู (2) สถานศึกษา จัดกิจกรรมให้คำปรึกษา ให้โอกาส สนับสนุน การบำบัดและฟื้นฟู (3) ผู้ปกครอง ต้องให้กำลังใจ และให้คำปรึกษา (4) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมาเป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน คอยกำกับ ติดตาม และประเมินผล โครงการ ส่วน แนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนฯ ที่พัฒนาขึ้น ควรนำไปดำเนินการขยายผลกับกลุ่มเสพยาเสพติดกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป

คำสำคัญ: การบำบัด; การฟื้นฟู; นักเรียน; เสพสาร
เสพติด

Abstract

This action research have objective are to study drug abuse situations, study the knowledge, satisfaction and needs for drug treatment and rehabilitation programs and create guidelines for the treatment and rehabilitation of substance abuse students in Nakhon Ratchasima Province. Research Instrument comprise as group discussion form, questionnaire, in-depth interview form and follow-up forms after treatment and rehabilitation. The sample group consisted of (1) drug addicted students 60 people (2) parents of substance abuse students 8 people (3) teachers of drug addict students 3 people. Quantitative data analysis by percentage, mean, qualitative data by data classification.

The results showed that (1) The urine examination of students found a positive result of 60 cases, mostly in male. The students want to provide organizing camps to educate students. Therefore has set up a project for youth leaders in Korat smart 4.0 (2) Before entering the project, students have knowledge about drugs. The overall is at a moderate level, but after joining the project, they are the highest level. (3) Most of them are satisfied with organizing activities in high level projects in all issues such as being satisfied with the activities in the project and the overall need is at the highest level in all issues such as activities

in the project can also add more fun. (4) Guidelines for the treatment and rehabilitation of substance abuse students in Nakhon Ratchasima Province consists of 4 main components as follows: (1) Students must open mind to accept, should cooperate in therapy and rehabilitation (2) Educational institutions provide counseling activity for opportunities support therapy and rehabilitation (3) Parents need to encourage and giving advice to them. (4) Nakhon Ratchasima Health Provincial Office is the main unit for coordinating, monitoring and evaluating project, the part of guidelines for the treatment and rehabilitation of substance abuse students were developed should continue to be extended to other drug addicts.

Keywords : Treatment; Rehabilitation; Students; Substance abuse

บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยดำเนินงานภายใต้แนวยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของรัฐบาลและแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 โดยกระทรวงสาธารณสุขได้ตอบสนองแนวยุทธศาสตร์ชาติ 20 ภายใต้ยุทธศาสตร์ความเป็นเลิศ 4 ด้าน คือ เป็นเลิศด้านสุขภาพดี (P&P excellence) เป็นเลิศด้านบริการดี (service excellence) เป็นเลิศด้านคนดี (people excellence) และ เป็นเลิศด้านบริหารดี (governance excellence) เพื่อมุ่งสู่เป้าหมาย ประชาชนสุขภาพดี เจ้าหน้าที่มีความสุข ระบบสุขภาพยั่งยืน^[1]

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กระทรวงสาธารณสุขยังประสบปัญหาด้านยาเสพติด แม้จะมีหลายหน่วยงานที่ให้ความสำคัญและให้ความร่วมมือในการแก้ไข ปรามปรามยาเสพติด แต่ปัญหาดังกล่าวยังคงทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชาติ ยาเสพติด หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและ จิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยาเมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง^[6]

ในปี พ.ศ. 2560 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ของประเทศไทย ได้จัดทำข้อมูลสถานการณ์และปัญหา ยาเสพติด ใน ประเทศไทย โดยร่วมกับ กระทรวงมหาดไทยทำการประเมินสถานะหมู่บ้าน และชุมชน พบว่า ในหมู่บ้านและชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 81,983 แห่ง มีหมู่บ้านและชุมชนจำนวน 24,282 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด มีการแพร่ระบาดของยาเสพติด ซึ่งส่วนใหญ่เป็นยาบ้า กระท่อม ไอซ์ กัญชา เฮโรอีน และโคเคน นอกจากนี้ เครือข่ายวิชาการสารเสพติด ได้ทำการสำรวจและรายงานผลการสำรวจจำนวน ประชากร พบว่า ประชากรที่ใช้สารเสพติดในปี พ.ศ. 2559 มีอายุเฉลี่ยระหว่าง 12 – 15 ปี ซึ่งร้อยละ 66.5 ของผู้ต้องหาทั้งหมด มีของกลางเป็นยาบ้าและมีผู้บำบัดรักษาอาการติดยาบ้าร้อยละ 78.2^[10]

เมื่อพิจารณากลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่ตกเป็นผู้ต้องหาและผู้เข้ารับการบำบัดรักษา พบว่า อัตราเฉลี่ยร้อยละ 40 เป็นเด็กและเยาวชนอายุไม่เกิน 24 ปี ส่วนกลุ่มประชากรที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดในแง่ของการเสพหรือใช้ยาเสพติดนั้น พบว่า อัตราเฉลี่ยร้อยละ 74.7 เป็นผู้มีอาชีพ อันได้แก่ อาชีพรับจ้างร้อยละ 43.3 อาชีพเกษตรกรร้อยละ 14 นักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 6.6 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 18.8 นั้น เป็นผู้ว่างงาน (ข้อมูลเฉลี่ย 5 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2556 – 2560)^[10]

จังหวัดนครราชสีมา เป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหา ยาเสพติด แพร่ระบาดเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษา ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยตัวยาส่วนใหญ่ คือ ยาบ้า กัญชา ยาไอซ์ บุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนการใช้ยาผิดประเภท เช่น การใช้ยาแก้ปวด (tramadol) ยาแก้แพ้แก้ไอ (procodyl) มาใช้ร่วมกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งจากการสำรวจและสอบถามกลุ่มเด็กและเยาวชน พบว่า สาเหตุส่วนใหญ่ใช้สารเสพติดเพราะความคึกคะนอง การอยากลอง และความต้องการ การยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดในสถานศึกษาทั้งประถมศึกษา ขยายโอกาส และมีขุมศึกษามีแนวโน้มสูงขึ้น ส่งผลต่อสุขภาพจิต สุขภาพทางกาย และมีผลต่อการศึกษา^[8]

ผลตรวจสารเสพติด ในปีสภาวะในสถานศึกษาปี พ.ศ. 2561 ดำเนินการ 38 แห่ง จำนวน 3,618 ราย พบผลบวกจำนวน 62 ราย ซึ่งผู้แทน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา เสนอให้ จัดค่ายบำบัดเฉพาะนักเรียนในสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นในลักษณะเชิงบวก เช่นพาไปดูงานนอกสถานที่ ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา ได้หารือ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและได้สั่งการในที่ประชุม ดังนี้ (1) ให้จัดค่ายบำบัดฟื้นฟูเฉพาะนักเรียนในสถานศึกษา โดยขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 3 (2) ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมา กำหนดหลักสูตรในการจัดค่าย (3) ให้จัดค่ายบำบัดรักษาในลักษณะเชิงบวก (4) แจ้งอำเภอให้ตรวจปัสสาวะหาสารเสพติดในนักเรียนซ้ำ ในโรงเรียนที่พบผลบวกเกิน 7 คน จำนวน 7 แห่ง

เมื่อพิจารณาผลงานการศึกษาของนักวิชาการด้านยาเสพติด ตลอดระยะเวลา 7 ปี ที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 – 2561) สามารถสรุปผลการศึกษาได้ 2 ประเด็นหลัก คือ สาเหตุการเสพติด ได้แก่ เพศชายมีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดและสารเสพติดมากกว่าเพศหญิง^[4] และสาเหตุของปัญหาเสพติดมาจากครอบครัว ชุมชน และจากตัวเด็กและเยาวชน^[5] และแนวทางการป้องกันการเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ได้แก่ (1) ควรสร้างความเชื่อมั่นในความสามารถตนเองในเด็กและเยาวชนเพื่อให้ไม่ทดลองเสพลิงเสพติด^[5] (2) ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดแก่ประชาชน^[5] (3) ควรสร้างความเข้าใจให้แก่สมาชิกในครอบครัวถึงวิธีการปฏิบัติ^[5] (4) พัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชนสำหรับการป้องกันการเสพติด^[3] (5) ควรเน้นสร้างโปรแกรมที่ผสมผสานการจัดกิจกรรมการส่งเสริมพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน^[9] (6) บุคคลในครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดควรให้กำลังใจ ให้โอกาส^[2]

แนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา คือ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์^[11] ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ความต้องการทางร่างกาย (physiological

needs) เป็นความต้องการเพื่อจะอยู่รอดของมนุษย์ (2) ความต้องการความปลอดภัย (safety needs) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยมักจะมีอิทธิพลกับพฤติกรรม (3) ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (belongingness and love needs) ความต้องการเป็นเจ้าของ ความต้องการนี้จะรุนแรงมากในวัยเด็กและบางครั้งอาจจะชนะความต้องการความปลอดภัยได้ในบางครั้ง (4) ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (self – esteem needs) แสดงถึงความต้องการของมนุษย์ที่จะได้รับการยอมรับและเห็นคุณค่าโดยคนอื่น (5) ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (self-actualization needs) เป็นความปรารถนาในทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลสามารถจะได้รับอย่างเหมาะสมบุคคล ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์สามารถมาช่วยในการจัดค่ายบำบัดและฟื้นฟูให้นักเรียนที่เสพติด

จากสภาพปัญหายาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาของนักวิชาการและแนวทางการแก้ไขปัญหายาโดยนำทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์มาช่วยในการแก้ไขปัญหายาส่งผลให้นักวิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพติดในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาสถานการณ์การเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ความพึงพอใจ และความต้องการที่มีต่อโครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหายาเสพติด ตลอดจนสร้างแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพติดในจังหวัดนครราชสีมา และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของรัฐบาล รวมทั้งแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติฉบับที่ 12 อันจะเป็นการพัฒนาสุขภาพของเยาวชนที่เป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไปประชาชนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การเสพสารเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาใน โครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหา ยาเสพติด จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจ และความต้องการที่มีต่อโครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหา ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัด นครราชสีมา
4. เพื่อสร้างแนวทางการบำบัดและฟื้นฟู นักเรียนที่เสพสารเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาใน ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จังหวัดนครราชสีมา ผู้ปกครองของนักเรียนที่เสพสารเสพติด และคณะครูในโรงเรียนที่นักเรียนเสพสารเสพติด

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ (1) นักเรียนที่เสพสารเสพติด ที่มีผลการตรวจปัสสาวะเป็นสีม่วง ยินดีเข้าร่วมการบำบัดและฟื้นฟูการเสพสารเสพติด จำนวน

60 คน (2) ผู้ปกครองของนักเรียนที่เสพสารเสพติด ซึ่งยินดีให้นักเรียนเข้าร่วมการบำบัดและฟื้นฟู การเสพสารเสพติด และยินดีให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ต่อการวิจัย จำนวน 8 คน (3) คณะครูใน โรงเรียนที่นักเรียนเสพสารเสพติด ซึ่งยินดีให้ข้อมูล ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย จำนวน 3 คน

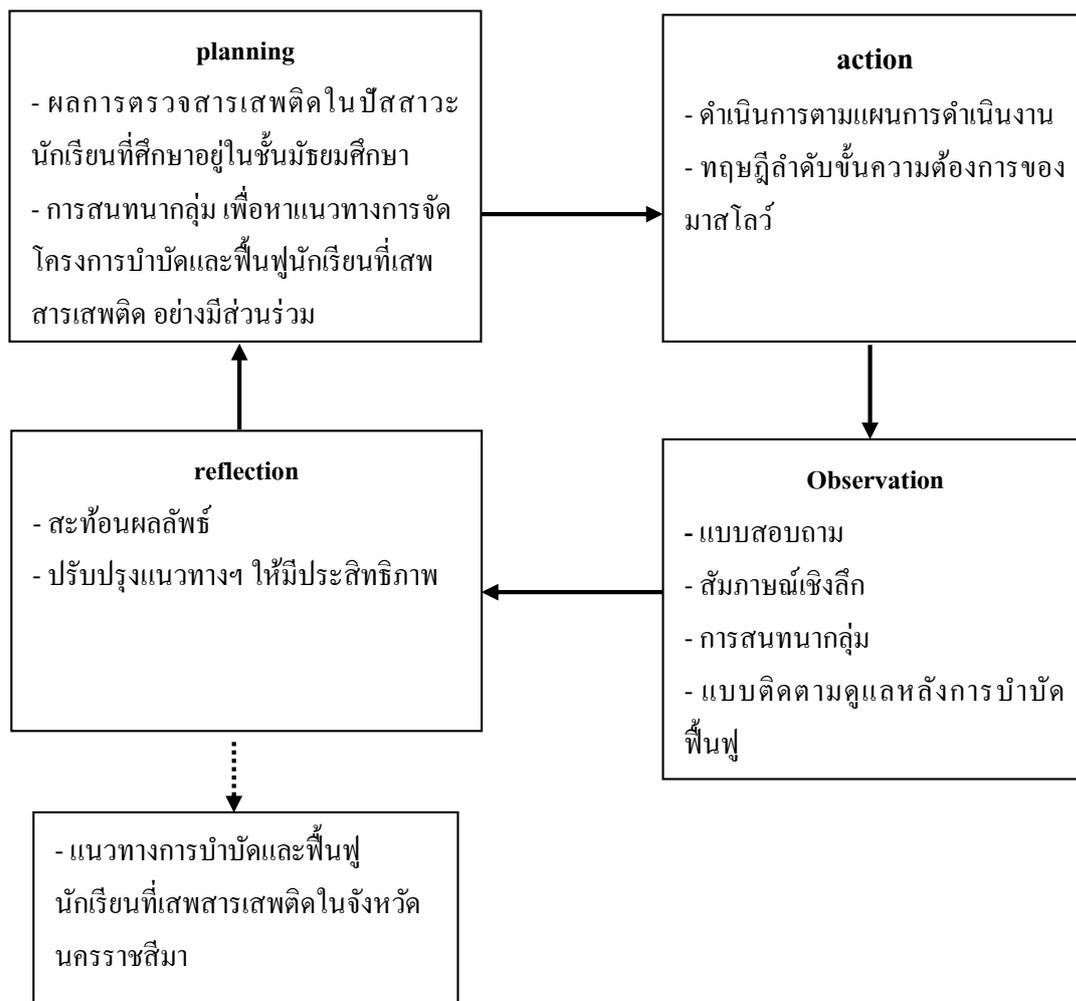
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่เสพสารเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา โดยนำเอา ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ซึ่ง ประกอบด้วย (1) ความต้องการทางร่างกาย (2) ความต้องการความปลอดภัย (3) ความต้องการ ความรักและความเป็นเจ้าของ (4) ความต้องการ ได้รับความนับถือยกย่อง (5) ความต้องการที่จะ เข้าใจตนเองอย่างแท้จริง มาเป็นแนวทางใน การศึกษา พร้อมทั้งเป็นแนวทางในจัด โครงการ บำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติด

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2561 ถึง มิถุนายน พ.ศ. 2562 รวมระยะเวลา 1 ปี

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่ศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 จังหวัดนครราชสีมา ดำเนินการ 38 แห่ง ตรวจปัสสาวะ 3,618 ราย ข้อมูล เดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2561^[8] ผู้ปกครองของนักเรียนที่เสพสารเสพติด และคุณครูในโรงเรียนที่นักเรียนเสพสารเสพติด

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) นักเรียนที่เสพสารเสพติด กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

(purposive sampling) จากกลุ่มตัวอย่างที่เสพสารเสพติด และมีผลการตรวจพบสารเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 60 คน (2) ผู้ปกครองของนักเรียนที่เสพสารเสพติด จำนวน 8 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ให้ข้อมูลในการสนทนาเพื่อแสวงหาแนวทางร่วมกัน จำนวน 5 คน และกลุ่มที่ประเมินแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติด จำนวน 3 คน (3) ครูในโรงเรียนที่นักเรียนเสพสารเสพติด จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย แบบสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

และแบบติดตามดูแลหลังการบำบัดและฟื้นฟู โดย นำเครื่องมือทดสอบความเที่ยงของผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก และเยาวชน ผู้เชี่ยวชาญจากด้านสารเสพติด และ ผู้เชี่ยวชาญด้านครอบครัว รวม 3 ท่าน และทดสอบ ความเชื่อมั่น ได้อาศัยวิธีการทดสอบก่อน (pre – test) กับนักเรียน จำนวน 30 คน 1 ครั้ง โดยทดสอบ กับกลุ่มประชากรทั่วไปที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับ กลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดย วิธีการใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ครอนบอค (Cronbach's Alpha)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้จาก แบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม คอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยข้อมูลเชิงปริมาณจะ วิเคราะห์สถิติภาคบรรยาย ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด สำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากแบบสนทนากลุ่ม แบบ สัมภาษณ์เชิงลึก และแบบติดตามดูแลหลัง การบำบัดแนวคิดเกี่ยวกับสารเสพติด ทฤษฎีลำดับ ชั้นความต้องการของมาสโลว์ แนวคิดเกี่ยวกับ กระบวนการวางแผนแบบมีส่วนร่วม แนวคิด การวิจัยเชิงปฏิบัติการทฤษฎีการประเมินผล ทฤษฎี สื่อสารเพื่อการพัฒนาที่มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดย การจำแนก แยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล พร้อมทั้ง รวบรวมฟังความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้าน จากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากแบบ แบบสอบถาม และข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากแบบ สัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม มาสังเคราะห์และ บูรณาการเข้าด้วยกันแล้วและนำเสนอเชิงพรรณ นภาพ

การปกป้องจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การวิจัยครั้งนี้ผ่านการรับรองจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด นครราชสีมา รหัส 2018-066 เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2561

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิจัยตาม วัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สถานการณ์การเสพยาเสพติดของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้ดำเนินการการตรวจสอบสารเสพติด นักเรียนในโรงเรียน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ตรวจสอบสารเสพติดจากปัสสาวะของนักเรียนใน สถานศึกษาระหว่าง เดือนกรกฎาคม ถึง เดือน กันยายน พ.ศ. 2561 ดำเนินการ 38 แห่ง ตรวจ ปัสสาวะ 3,618 ราย พบผลสารเสพติดในปัสสาวะ จำนวน 60 ราย แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 58 คน และ เพศหญิง จำนวน 2 คน โดยทั้ง 60 คน ยินดีเข้ารับ การบำบัดและฟื้นฟูสารเสพติด ผู้ปกครองและครู พร้อมสนับสนุนให้นักเรียนเข้ารับการบำบัดและ ฟื้นฟู

ผลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียน กลุ่มตัวอย่างอยากให้แนวทางการบำบัดและฟื้นฟู นักเรียนที่เสพยาเสพติดเป็นลักษณะค่ายอบรม หรือเป็นค่ายให้ความรู้แก่นักเรียน ให้รู้เท่าทันยา เสพติด สามารถปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนให้เสพยา เสพติด โดยการจัดค่ายอบรมต้องไม่มีความเป็น ทางการมากเกินไป มีกิจกรรมที่มีความหลากหลาย นักเรียนมีส่วนร่วมได้ วิทยากรมีความเป็นมืออาชีพ และกิจกรรมต้องสามารถปรับเปลี่ยนวิธีคิดของ

นักเรียนได้ ให้หันมาให้ความสำคัญกับสิ่งอื่น นอกจากยาเสพติด ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบการอบรม ภายใต้โครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 ซึ่งดำเนินการในระหว่างวันที่ 21 – 26 มกราคม 2562

2. ความรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในโครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหาเสพติด จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมในโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 ก่อนเข้าโครงการมีความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ภายหลังจากเข้าร่วมโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 แล้วมีความรู้เพิ่มขึ้น โดยภาพรวมในระดับมากที่สุด โดยสามารถนำความรู้ที่ได้ไปบอกต่อผู้อื่นได้

3. ความพึงพอใจ และความต้องการที่มีต่อโครงการบำบัดและฟื้นฟูปัญหาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าอบรมในโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมในโครงการระดับมากในทุกประเด็น เช่น พึงพอใจต่อกิจกรรมในโครงการ วิทยากรมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ขณะเดียวกันนักเรียนกลุ่มตัวอย่างยังมีความต้องการในภาพรวมอยู่ที่ระดับมากที่สุดในทุกประเด็น เช่น กิจกรรมในโครงการยังสามารถเพิ่มความสนุกสนานได้อีก แต่ยังคงสาระความรู้ได้ ซึ่งกิจกรรมที่เป็นอยู่ในโครงการมีลักษณะเป็นกิจกรรมเชิงวิชาการเป็นส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างให้ความสนใจไม่มากเท่าที่ควร

4. แนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพยาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา

พบว่า แนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพยาเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา สามารถจำแนกได้ 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้ (1) นักเรียนต้องเปิดใจยอมรับ ให้ความร่วมมือในการบำบัดและฟื้นฟู หลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยงในการเสพยาเสพติด เลือคบเพื่อนที่ดีไม่พาไม่เสพยาเสพติด (2) สถานศึกษา จัดกิจกรรมให้คำปรึกษา ให้โอกาสสนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟู กำกับติดตามภายหลังการบำบัดและฟื้นฟู และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ (3) ผู้ปกครอง ต้องให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา อยู่เคียงข้าง สนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟู กำกับติดตาม ภายหลังการบำบัดและฟื้นฟู และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ (4) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา นำโดยกลุ่มงานยาเสพติด เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน เป็นแกนนำในการจัดโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 คอยกำกับ ติดตาม และประเมินผล ภายหลังจากจัดโครงการ และรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ

การติดตามดูแลหลังการบำบัดฟื้นฟู เพื่อติดตามผลหลังจากเข้าร่วมโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 ด้วยแบบติดตามดูแลหลังการบำบัดฟื้นฟู จำนวน 3 ครั้ง ดำเนินการในเดือน กุมภาพันธ์ ถึง เมษายน 2562 พบว่า พฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สามารถเข้าสังคมได้มากขึ้น ผลการเรียนดีขึ้น โดยการติดตามในแต่ละครั้งได้ผลเป็นที่น่าพอใจ

ส่วนการประเมินผล และตรวจสอบความถูกต้องของแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่

เสพสารเสพติดในจังหวัดนครราชสีมา ที่พัฒนาขึ้น โดยการสนทนากลุ่ม จำนวน 1 ครั้ง ดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน 2562 พบว่า แนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติดในจังหวัดนครราชสีมาที่พัฒนาขึ้น มีความถูกต้องในเชิงเนื้อหา วิธีการต่าง ๆ สามารถใช้งานได้จริง กิจกรรมในโครงการมีความเหมาะสม และควรนำแนวทางฯ ดังกล่าวไปดำเนินการต่อในกลุ่มเสพสารเสพติดกลุ่มอื่น ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

เมื่อพิจารณาเพศของนักเรียนที่เสพสารเสพติด พบว่า เพศชายเสพสารเสพติดมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับผลการวิจัยของชินธูดา พิมพ์พวง และมานพ คณะโต^[4] ที่กล่าวว่า เพศชายมีความเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติดและสารเสพติด คิดเป็นร้อยละ 15 และเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 6.6 กล่าวคือ การป้องกันปัญหาเสพติดจึงต้องให้ความสำคัญกับนักเรียนเพศชายมากเป็นสำคัญ

เมื่อพิจารณาแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียน พบว่า นักเรียนต้องเปิดใจยอมรับ ให้ความร่วมมือในการบำบัดและฟื้นฟู หลีกเลี่ยงกิจกรรมเสี่ยงในการเสพยาเสพติด เลือกรับเพื่อนที่ดีไม่พาไม่เสพสารเสพติด สอดคล้องกับผลการวิจัยของฉันทฐนนท ทวีสิน และอานนท์ ทวีสิน^[3] ที่ว่า แนวทางป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชน ได้แก่ มีแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตให้กับเยาวชนให้อยู่ในสถานการณ์แวดล้อมที่ไม่พึงประสงค์อย่างปลอดภัย สามารถเอาตัวรอด ไม่ตกเป็นทาสยา กล่าวคือ นักเรียนต้องมีสติ คิดวิเคราะห์ แยกแยะสถานการณ์ที่ไม่เหมาะสม อาจจะนำไปสู่การเสพสารเสพติด

เมื่อพิจารณาแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาค่อยให้คำปรึกษา ให้โอกาส สนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟู กำกับติดตาม ภายหลังการบำบัดและฟื้นฟู สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด^[7] ที่กล่าวว่า การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาจะสำเร็จได้ต้องร่วมมือกันจากหลายภาคส่วน โดยต้องมีกระบวนการดูแล เชื่อมโยง ส่งต่อ กำกับ ติดตาม ตั้งแต่เด็กอยู่ในรั้วสถานศึกษาจนกระทั่งเด็กกลับบ้าน ไปสู่ครอบครัว หรือชุมชน และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาติรี ชัยนาคิน ชาติรี ประชาพิพัฒ และอารี พุ่มประวาทย์^[2] ที่กล่าวว่า การให้คำปรึกษาและรับฟังปัญหาของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขการช่วยเหลือ ขัดขวางการหวนกลับไปเสพยาบ้าซ้ำ การยกโทษ และให้โอกาสแก้ตัวใหม่จากบุคคลในครอบครัว หรือผู้ใกล้ชิด การตีตัวออกห่าง และการลดความสัมพันธ์ของเพื่อนในกลุ่มที่เสพยาเสพติด กล่าวคือ สถานศึกษาเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียน ดังนั้น การยกโทษและการให้โอกาสนักเรียนได้กลับมาอยู่ร่วมกันในสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญ

เมื่อพิจารณาแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูด้านผู้ปกครอง พบว่า ผู้ปกครองต้องค่อยให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา อยู่เคียงข้าง สนับสนุนการบำบัดและฟื้นฟู กำกับติดตาม ภายหลังการบำบัดและฟื้นฟู และรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ สอดคล้องกับผลการวิจัยของวารางคณา จันทรัง และปาจริย์ ผลประเสริฐ^[5] ที่กล่าวว่า ครอบครัวควรสร้างความเข้าใจให้แก่คนในครอบครัวถึงวิธีการปฏิบัติหากพบว่าสมาชิกในครอบครัวติดยาเสพติด เพื่อให้

นักเรียนที่เสพสารเสพติดไม่รู้สึกละแวกแยกหรือแตกต่างจากสมาชิกคนอื่นในครอบครัว

เมื่อพิจารณาแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูด้านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาพบว่า กลุ่มงานยาเสพติด เป็นหน่วยงานหลักในการประสานงาน เป็นแกนนำในการจัดโครงการค่ายแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 คอยกำกับติดตาม และประเมินผล ภายหลังจากจัดโครงการและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับ โดยโครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนจากผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมาเพื่อลดจำนวนผู้เสพสารเสพติด โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน นักเรียนและนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัย พบว่า เพศชายมีความเสี่ยงในการเสพสารเสพติดมากกว่าเพศหญิง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรให้ความสำคัญในการเฝ้าระวัง นักเรียนเพศชายมากเป็นพิเศษ เพื่อให้การเสพสารเสพติดในนักเรียนเพศชายลดลง

1.2 ผลการวิจัย พบว่า การนำแนวทางบำบัดและฟื้นฟูไปทดลองใช้กับแกนนำเยาวชนคนโคราช smart 4.0 เป็นกิจกรรมที่ดี เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติดควรมีการปรับปรุงกิจกรรมให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่และความทันสมัย เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงทดลองโดยการนำแนวทาง

การบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติดในพื้นที่อื่นหรือบริบทอื่น เพื่อยืนยันคุณภาพของแนวทางการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่ใช้สารเสพติด

2.2 การศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาผลของการมีส่วนร่วมของสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาต่อการบำบัดและฟื้นฟูนักเรียนที่เสพสารเสพติด

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงสาธารณสุข. แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข). [ออนไลน์]. (2560). [เข้าถึงเมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก http://wops.moph.go.th/ops/oic/data/20180315154733_1_.pdf
- [2] ชาตรี ชัยนาคิน ชาตรี ประชาพิพัฒ และอารี พุ่มประไพวทย์. การเลิกเสพยาบ้าซ้ำ: กรณีศึกษาผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยวิธีชุมชนบำบัด. วารสารกิจการศูนย์ 2559 ; 23(2) กรกฎาคม - ธันวาคม : 248 – 262.
- [3] ฉัยฐนนท ทวีสิน และอนันต์ ทวีสิน. แนวทางการป้องกันปัญหาเสพติดของเยาวชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร 2560; 8(1) : 151 – 158.
- [4] ชินฐิตา พิมพ์พวง และมานพ คณะโต. ภูมิคุ้มกันยาเสพติดและสารเสพติดของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนอำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย

- สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2559; 27(1) มกราคม – เมษายน : 136 – 146.
- [5] วราภรณ์ จันทร์คง และป้าจริย์ ผลประเสริฐ. แนวทางการสร้างภูมิคุ้มกัน และป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนนอกสถานศึกษา ในจังหวัด กำแพงเพชร.วารสารกฎหมายสุขภาพและ สาธารณสุข 2561; 4(1) มกราคม–เมษายน : 65 – 74.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522. [ออนไลน์]. (2562). [เข้าถึงเมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก <http://web.krisdika.go.th/data/law/law2 / % C207/%C207-20-9999-update.pdf>
- [7] สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา. [ออนไลน์]. (2561). [เข้าถึงเมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก <https://media.oncb.go.th/index.php/th/23-2018-02-20-07-04-07/2018-02-20-07-05-01/39-2018-03-02-02-31-39>
- [8] สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา. ปัญหาเสพติดในเด็กนักเรียนจังหวัดนครราชสีมา.นครราชสีมา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมา; 2560 (สำเนาอัด)
- [9] อัญชลี โตเอี่ยม และคณะ. ปัจจัยทำนายการเสพติดแอมเฟตามีนของเยาวชนในชุมชนแออัด. วารสารพยาบาลสภาวิชาชีพไทย 2559; 9(2) กรกฎาคม – ธันวาคม : 88 – 103
- [10] อรพรรณ แซ่เอี้ยว. สถานการณ์และแนวทางในการแก้ปัญหาเสพติดอาชญากรรม : ประเทศไทย. [ออนไลน์]. (2561). [เข้าถึงเมื่อ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2562]. เข้าถึงได้จาก <https://seven02.s3.amazonaws.com/2S58/1537817286.6fdfcd7747ef0e2c253c8bfcfb132c480.pdf>
- [11] Maslow, A. Motivation and Personality (2nd ed.). New York: Harpers and Row; 1970.